

DE DÅRLIGSTE I GRUNDSKOLEN ER FORTSAT DE DÅRLIGSTE I GYMNASIET

Beregninger fra DEA viser, at de dårligste elever fra grundskolen også er de dårligste elever i gymnasiet, når det gælder karakterer. Sandsynligheden for at ende blandt de 10 pct. dårligste i gymnasiet er 38 procentpoint højere for elever med under 2 i dansk og matematik end for elever, der har et snit på over 10. Ligeledes vil frafaldsprocenten i denne gruppe af grundskoleelever være den største blandt alle som startede i gymnasiet i 2011 eller 2012.

I den senere tid har der været diskussion om, hvorvidt de gymnasiale uddannelser ligesom erhvervsuddannelserne skal have et adgangskrav eller om gymnasiet skal være en mulighed for alle efter grundskolen.

I denne analyse ses der nærmere på, hvordan sammenhængen mellem det opnåede eksamensresultat i gymnasiet hænger sammen med de karakterer, som eleven opnåede i dansk og matematik ved afgangsprøven i grundskolen. Dermed vil det være muligt at se, om gymnasiet er med til at hæve niveauet for de dårligste eller om de dårlige elever i grundskolen også er de dårlige elever i gymnasiet.

Beregningerne viser, at blandt de elever, som færdiggjorde en gymnasial uddannelse i 2014, vil de, som har opnået et lavt gennemsnit i både dansk og matematik i grundskolen, have en større sandsynlighed for at ende blandt de 10 pct. dårligste i gymnasiet. Ligeledes ses det også, at det er blandt denne gruppe af elever, hvor der er den højeste frafaldsprocent.

Metode

Beregningen af, hvordan grundskoleeleverne klarer sig gennem gymnasiet frem mod at afslutte dette i 2014 er baseret på registerdata fra Danmarks Statistik. Dermed er det muligt at sammenkoble elevernes opnåede karakterer fra afgangsprøverne i dansk og matematik fra den gennemførte grundskole med karaktergennemsnittet på eksamenspapiret fra gymnasiet samt at følge

dem fra start på deres gymnasiale uddannelse. Startåret for gymnasiet er 2011 for de tre-årige gymnasiale uddannelser (hxx, htx og stx), mens 2012 er valgt for de to-årige (hf og studenterkursus). I disse år er andelen af dem som afslutter gymnasiet i 2014 størst. De elever som selv vælger at sammensætte deres gymnasiale uddannelse med hf-enkeltfag er frasorteret i beregningen baseret på startår, da vi ikke kan følge dem i elevregistret.

De elever, som ikke har karakterer fra dansk og matematik udelades fra opgørelsen. Da karaktererne findes for både 9. og 10. klasse vælges det højeste gennemsnit af karaktererne i 9. eller 10. klasse. Mangler en eller flere karakterer indgår disse ikke i gennemsnittet. Karaktererne i grundskolen bruges til at inddele gymnasiestarterne i elevgrupper med karakterer under 2, mellem 2 og 4, mellem 4 og 7, mellem 7 og 10, og over 10 i både dansk og matematik.

De dårlige elever i grundskolen er også de dårlige elever på gymnasiet

Sammenligningen mellem det opnåede eksamensresultat i gymnasiet og karaktererne i dansk og matematik i grundskolen sker ved at inddele eleverne i fem grupper ud fra deres karaktersnit i dansk og matematik fra folkeskolens afgangsprøve. Denne inddeling holdes op imod den placering, eleverne opnår karaktermæssigt i forhold til resten af eleverne, som gennemførte gymnasiet i 2014. Placeringen indikeres ved decilen, hvor 1. decil er de 10 pct., som opnår det dårligste resultat ved studentereksamen og 10. decil er de 10 pct., som opnår det højeste eksamenssnit. Ved at opgøre på denne måde sammenlignes karaktererne ikke direkte, da der må forventes at være forskel på afgivningen af karakterer i grundskolen og på gymnasiet. Forskellen kan f.eks. skyldes, at det er forskellige lærere som giver karaktererne, motivationen hos eleven kan være

større i gymnasiet samt forskellen i elevernes fagsammensætning på gymnasiet.

Tabel 1: Sammenhæng mellem karakterer i grundskolen og gymnasiet, pct.

	Grundskole				
	Under 2	2 til 4	4 til 7	7 til 10	Over 10
1	38	32	16	4	0
2	21	20	16	6	1
3	12	14	13	7	1
4	9	12	15	10	2
5	7	8	11	11	3
6	4	6	9	12	5
7	4	4	8	13	9
8	3	2	6	13	12
9	1	2	4	14	23
10	1	1	2	10	43

Kilde: Egne beregninger, registerdata

Bemærkning: Sammenligningen indeholder Hf, Hf-enkeltfag, Hhx, Htx, Stx og Studenterkursus

I tabel 1 er opgjort, hvordan eleverne klarer sig i grundskolen sammenlignet med, hvordan de har klarer sig i gymnasiet. Som det fremgår af tabellen, er der blandt de dårligste elever fra grundskolen en langt større sandsynlighed for at ende blandt de dårligste i gymnasiet. Denne tendens brydes først, når vi kommer op i de jævne, gode karakterer. De elever, som opnår et snit på mellem 7 og 10 i dansk og matematik ved afgangsprøven i grundskolen, fordeles sig mere jævnt blandt eksamensresultaterne fra gymnasiet end de andre grundskolegrupper, dog med en overvægt blandt de bedre gymnasieelever. De elever, som har et snit over 10 i både dansk og matematik fra grundskolen, er også de elever, der klarer sig bedst i gymnasiet, da de er bedst repræsenteret i de højere decilgrupper.

Det største frafald er blandt de dårlige elever fra grundskolen

Udover, hvordan eleverne klarer sig til eksamen i gymnasiet er det også interessant at se nærmere på, hvor stor en andel af de forskellige grundskolegrupper, som falder fra deres gymnasiale uddannelse. Opgørelsen indeholder 53.691 elever som påbegynder en hf eller studenterkursus i 2012 eller i 2011 starter på hhx, htx eller stx. Ud af disse gennemfører 79 pct. deres gymnasiale uddannelse. Den gruppe med størst frafald (52 pct.) er, hvor eleverne har opnået under 2 i snit i

både dansk og matematik. Andelen er faldende i takt med, at snittet i både dansk og matematik øges. For de elever, som opnår mellem 2 og 4 i både dansk og matematik, falder 41 pct. fra, 26 pct. for elever med karakterer mellem 4 og 7, 14 pct. for dem med karaktersnit mellem 7 og 10 og 7 pct. af de elever, som opnår over 10 i snit i både dansk og matematik.

Tabel 2: Frafald fra de gymnasiale uddannelser, pct.

	Under 2	2 til 4	4 til 7	7 til 10	Over 10
Hf	54	42	31	26	22
Hhx	51	44	27	13	6
Htx	44	46	29	17	12
Stud	60	64	45	35	
Stx	49	37	23	11	6

Kilde: Egne beregninger, registerdata

Anm.: Celler med under 5 observationer censureres Startår 2012 for Hf og Studenterkursus, 2011 for Hhx, Htx og Stx

Tabel 2 viser frafaldet baseret på resultatet ved afgangsprøven i grundskolen i dansk og matematik fordelt på de gymnasiale uddannelser. Fælles for hf, hhx og stx er, at frafaldet mindskes i takt med at karaktererne stiger, mens der for htx og studenterkursus ses en stigning i gruppen af elever med under 2 til gruppen af elever, der har opnået mellem 2 og 4 i både dansk og matematik.

Det højeste frafald i alle grundskolegrupper forekommer blandt de elever, der har valgt at starte på et studenterkursus. Det højeste frafald for denne gymnasiale uddannelse er blandt de elever, som opnåede mellem 2 og 4 i både dansk og matematik. Her falder 64 pct. fra. Det høje frafald på studenterkurserne skal dog ses sammen med, at det er ganske få som vælger at starte på denne uddannelse. I denne opgørelse vælger kun 345 elever at starte på et studenterkursus. Dermed er det langt mere interessant, at frafaldet på hf er størst blandt de store gymnasiale uddannelser i den laveste og i de to højeste grundskolegrupper, mens det højeste frafald for gruppen for elever med snit mellem 2 og 4 findes hos htx'erne.

Det laveste frafald er blandt de stx'ere som kommer fra grundskolen med et snit i både dansk og matematik på over 10. Her falder 6 pct. fra. Desuden er er frafaldet på stx det laveste i alle grupper på nær for de elever, som har opnået et snit

under 2 i dansk og matematik, hvor den laveste findes blandt htx'erne.

Perspektiver

- "Grades matter" – karakterer gør en forskel – men må ses i sammenhæng med Ungdomsuddannelseskommissionens forslag om en slags kvote 2 på 20 % – elever, der ikke lever op til et nyt karakterkrav, men er tæt på, kan blive optaget via en optagelsessamtale eller en prøve...

For yderligere information kontakt:

Politisk chef
Jannik Schack
Mob: +45 2285 4717